

Ο στόχος του προγράμματος είναι:

η διευκόλυνση της προσαρμογής του Μαυροπετρίτη στην κλιματική αλλαγή μέσω δράσεων διαχείρισης που θα βελτιώνουν:

Την αναπαραγωγική επιτυχία του είδους

- ✓ μειώνοντας τις απώλειες αβγών και νεοσσών, μέσω του ελέγχου ειδών-εισβολέων
- ✓ βελτιώνοντας την ποιότητα και αυξάνοντας τη διαθεσιμότητα των θέσεων φωλιάσματος, με την κατασκευή τεχνητών φωλιών
- ✓ βελτιώνοντας την ποιότητα και αυξάνοντας τη διαθεσιμότητα της τροφής

Τη διαχείριση του είδους στα πεδία τροφοδηματικής

- ✓ προσδιορίζοντας τα πεδία τροφοδηματικής
- ✓ αξιολογώντας την ποιότητα των πεδίων τροφοδηματικής και την επίδραση των χρήσεων γης σε αυτά
- ✓ δημιουργώντας ένα δίκτυο ανταλλαγής γνώσεων και τεχνογνωσίας μεταξύ ειδικών με σκοπό το σχεδιασμό και την πρώθηση αποτελεσματικών αντισταθμιστικών μέτρων

Για περισσότερες πληροφορίες, επισκεψτείτε τον ιστότοπο:

www.lifefalcoeleonorae.gr

και τη σελίδα μας στο facebook:

LIFE ElClimA

Το πρόγραμμα υλοποιείται από το Πανεπιστήμιο Πατρών, σε συνεργασία με την Ελληνική Ορνιθολογική Έταιρεία και την εταιρεία NCC, με τη συνεισφορά του χρηματοδοτικού μέσου LIFE+ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Πράσινου Ταμείου

Ο Μαυροπετρίτης (*Falco eleonorae*) είναι ένα μεταναστευτικό γεράκι το οποίο αναπαράγεται τους καλοκαιρινούς μήνες σε νησιά και ακατοίκητες νησίδες της Μεσογείου. Στη χώρα μας τα πρώτα άτομα παρατηρούνται Μάρτιο - Απρίλιο, επιστρέφοντας από την Ανατολική Αφρική και κυρίως τη Μαδαγασκάρη, όπου ξεχειμωνιάζουν. Αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα είδη πουλιών για την Ελλάδα, καθώς περισσότερο από το 85% του αναπαραγωγικού πληθυσμού του παγκοσμίως φωλιάζει στο Αιγαίο.

Οι Μαυροπετρίτες εναλλάσσουν την τροφή τους, ανάλογα με τη διαθεσιμότητά της. Συγκεκριμένα, συγχρονίζουν την περίοδο αναπαραγωγής τους με τη διέλευση του φθινοπωρινού μεταναστευτικού ρεύματος στρουθιόμορφων πάνω από τις αποικίες τους, ένα φαινόμενο που μέχρι τα τελευταία χρόνια ήταν προβλέψιμο χωρικά και χρονικά. Ωστόσο, πρόσφατες μελέτες δείχνουν αλλαγές τόσο στις πορείες πτήσης όσο και στη χρονική περίοδο που λαμβάνει χώρα η μετανάστευση των στρουθιόμορφων, εξαιτίας της υπερθέρμανσης του πλανήτη. Κατά τη διάρκεια του υπόλοιπου κύκλου ζωής τους οι Μαυροπετρίτες τρέφονται με ιπτάμενα έντομα. Συχνά, λοιπόν, παρατηρούνται να κυνηγούν πάνω από καλλιέργειες, υγροτόπους, λίμνες και δάση, όπου τα έντομα είναι πιο άφθονα. Όμως, κατά τις τελευταίες δεκαετίες, αυτοί οι βιότοποι έχουν επηρεαστεί σε μεγάλο βαθμό από ανθρώπινες δραστηριότητες, όπως η χρήση των φυτοφαρμάκων και οι αλλαγές στις χρήσεις γης (υλοτομία, κατασκευή αιολικών πάρκων). Παράλληλα, παρόλο που ο Μαυροπετρίτης αναπαράγεται σε σχετικά απομονωμένα νησιά και νησίδες, απειλείται από είδη που τα έχει εισαγάγει ο άνθρωπος, όπως οι αρουραίοι που τρώνε τα αβγά του και τα κουνέλια που τρώνε τη βλάστηση που παρέχει προστασία στα αβγά και τους νεοσσούς από την ηλιακή ακτινοβολία.

Οι περιοχές υλοποίησης του προγράμματος Life ElClimA είναι τα Αντικύθηρα και η χερσόνησος Γραμβούσα, οι Διονυσά-

δες, η Τήλος, οι Μικρές Κυκλαδίς, η Σκύρος, η Λήμνος, η Κάρπαθος, η Σαρία και οι νησίδες που τις περιβάλλουν.

Στο πλαίσιο του προγράμματος Life ElClimA

υλοποιούνται δράσεις στις περιοχές μελέτης που στοχεύουν στην εκτίμηση των ανθρωπογενών πιέσεων και ιδιαίτερα της κλιματικής αλλαγής. Για αυτό το σκοπό συλλέγονται οι απαραίτητες πληροφορίες ώστε να εκτιμηθεί η κατάσταση των πληθυσμών του Μαυροπετρίτη και η αναπαραγωγική επιτυχία

του σε όλες τις περιοχές δράσης του προγράμματος και στη συνέχεια να εφαρμοστούν μέτρα διαχείρισης. Επίσης, προσδιορίζονται οι συνήθειες των στρουθιόμορφων μεταναστευτικών πτηνών κατά τη διάρκεια της παραμονής τους στη νησί των Αντικυθήρων, έτσι ώστε να σχεδιαστούν κατάλληλα οι παρεμβάσεις οι οποίες θα συμβάλλουν στην αύξηση της διαθέσιμης λειτασίας του Μαυροπετρίτη, ενώφει των προβλεπόμενων επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. Επιπλέον, εντοπίζονται οι περιοχές που χρησιμοποιούνται πιο συχνά από τον Μαυροπετρίτη για τροφή και γίνεται αξιολόγηση της ποιότητας των ενδιαιτημάτων σε αυτές, εστιάζοντας στο νησί των Αντικυθήρων κατά την αναπαραγωγική και προαναπαραγωγική περίοδο και στη Μαδαγασκάρη κατά την περίοδο διαχείμασης.

Ζήτηση τροφής, να εντοπίσουμε δυνητικές απειλές και να προχωρήσουμε σε κατάλληλα μέτρα αντιμετώπισης, όπως εξάλειψη χερσαίων θηρευτών και κατασκευή τεχνητών φωλιών στις αποικίες αναπαραγωγής, καθώς και ενίσχυση της οικολογικής αξίας των περιοχών τροφοδηματικής. Τα συμπεράσματα που θα προκύψουν από τις παραπάνω δράσεις θα αποτελέσουν τη βάση για τη σύνταξη Οδηγού Καλής Πρακτικής, ο οποίος θα παρέχει κατευθυντήριες οδηγίες προς τους αρμόδιους φορείς ώστε να εξασφαλιστεί μακροπρόθεσμα ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης του είδους στις περιοχές αναπαραγωγής και διαχείμασης.

✓ έχουμε συλλέξει τις απαραίτητες πληροφορίες για την εκτίμηση της κατάστασης και της αναπαραγωγικής επιτυχίας των πληθυσμών του Μαυροπετρίτη και τον προσδιορισμό των παραγόντων που τις επηρεάζουν.

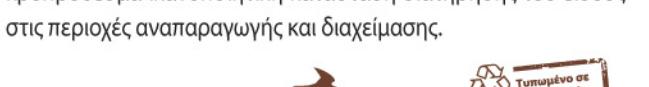
✓ έχουμε προσδιορίσει και χαρτογραφήσει τα ενδιαιτήματα (τύπους βλάστησης) τα οποία χρησιμοποιούνται συχνότερα από τα μεταναστευτικά στρουθιόμορφα στο νησί των Αντικυθήρων. Επίσης, έχουμε εκτιμήσει το χρόνο παραμονής συγκεκριμένων ειδών στρουθιόμορφων στο νησί με τη βοήθεια ραδιοπομπών και δακτυλιώσεων, δεδομένα τα οποία θα μας βοηθήσουν να

προσδιορίσουμε διαχρονικές αλλαγές, οι οποίες πιθανόν να οφείλονται στην κλιματική αλλαγή.

✓ παρακολουθούμε τη συμπεριφορά των Μαυροπετρίτων κατά την αναζήτηση τροφής με οπτικά μέσα όσο διάστημα παραμένουν στην Ελλάδα, καθώς και τις μετακινήσεις τριών ενήλικων γερακιών καθόλη τη διάρκεια του χρόνου με μεθόδους τηλεμετρίας (πομποί GSM-UHF). Επιπλέον, συλλέγουμε δείγματα μη εκκολαμμένων αβγών και νεκρών γερακιών για ανάλυση βαρέων μετάλλων. Τέλος, συνεργαζόμαστε με εμπειρογνώμονες για το είδος στη Μαδαγασκάρη, προκειμένου να αξιολογήσουμε την ποιότητα των περιοχών τροφοληψίας κατά τη διάρκεια της περιόδου διαχείμασης.

Μέσω της μεθόδου της τηλεμετρίας παρακολουθούμε τις μετακινήσεις των Μαυροπετρίτων καθόλη τη διάρκεια του χρόνου, δηλαδή τόσο κατά την παραμονή τους στην Ελλάδα, όσο και κατά τη διάρκεια της μετάναστευσης και της διαχείμασης.

Ζήτηση τροφής, να εντοπίσουμε δυνητικές απειλές και να προχωρήσουμε σε κατάλληλα μέτρα αντιμετώπισης, όπως εξάλειψη χερσαίων θηρευτών και κατασκευή τεχνητών φωλιών στις αποικίες αναπαραγωγής, καθώς και ενίσχυση της οικολογικής αξίας των περιοχών τροφοδηματικής. Τα συμπεράσματα που θα προκύψουν από τις παραπάνω δράσεις θα αποτελέσουν τη βάση για τη σύνταξη Οδηγού Καλής Πρακτικής, ο οποίος θα παρέχει κατευθυντήριες οδηγίες προς τους αρμόδιους φορείς ώστε να εξασφαλιστεί μακροπρόθεσμα ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης του είδους στις περιοχές αναπαραγωγής και διαχείμασης.

Επιμέλεια: Β. Κλεφτογιάννη • Κείμενα: Χ. Κασσάρα, Β. Κλεφτογιάννη, Ν. Τσιόπελας • Γραφιστική επιμέλεια: Ε. Σαββατοπούλου • Φωτογραφία εξωφύλλου: Μ. Χατζηκύρας

Πρόγραμμα LIFE–Nature (ElClimA)
«Διαχειριστικές δράσεις για τη διευκόλυνση της προσαρμογής του Μαυροπετρίτη (*Falco eleonorae*) στην κλιματική αλλαγή»

LIFE13 NAT/GR/000909